

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Juel: I den Skikkelse, som Lovforslaget nu har faaet, kan jeg ikke stemme derfor. Jeg er ikke saa stor en Jurist som det ærede 3die Medlem for 2den Kreds (Godskesen), som har siddet i Udvalget og er gaaet med til Lovforslaget. Jeg kan ikke se andet, end at dette, naar det bliver vedtaget, vil komme til at stride mod Grundlovens § 90, der siger, at det er enhver vaabenfør Mands Pligt med sin Person at bidrage til Fædrelandets Forsvar. Hvis Forholdene gør, at denne Bestemmelse skal forandres, maa det ske paa den i Grundloven foreskrevne Maade, men den kan ikke forandres ved en almindelig Lov. Jeg maa derfor stemme imod det foreliggende Lovforslag.

Niels Rasmussen: Jeg slutter mig til det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (Juel), som nys talte, og kan med samme Begrundelse som det ærede Medlem heller ikke stemme for Lovforslaget, men maa stemme imod det.

la Cour: Jeg kan sige, at jeg slutter mig aldeles til, hvad der er blevet sagt af de 2 foregaaende Talere.

Ordføreren (Jørgen Pedersen): Jeg tror, at de ærede Medlemmer, der nu har udtalt sig imod Loven, gør sig skyldige i en Misforstaaelse. Det er fuldkommen rigtigt, at efter Grundloven er enhver vaabenfør Mand forpligtet til med sin Person at gøre Tjeneste ved Forsvaret, saa man kan ikke fritage nogen for denne Forpligtelse; men der er jo ikke noget i Vejen for, at *Administrationen* kan gøre Undtagelser; og det har den altid gjort. Det er jo ikke alle værnepligtige, der kommer til at gøre Tjeneste, og det har aldrig været det. Det er altsaa klart, at de paagældende selv kan ikke nægte at gøre Militærtjeneste; men naar Lovgivningsmagten vil fritage dem derfor og forlange en anden Tjeneste af dem i Stedet, saa kan der ikke være noget til Hinder derfor, heller ikke grundlovmæssig set.

Niels Rasmussen: Jeg tror neppe, at de gør sig skyldige i nogen Misforstaaelse, som agter at stemme imod Lovforslaget, fordi de anser det for at være i Strid med Grundlovens § 90. Ganske vist er Fortolkingskunsten, naar det gælder om at fortolke Love, jo en stærkt udviklet Kunst, ikke mindst indenfor Rigsdagen,

men at den skulde være saa stærkt udviklet, at man skulde kunne faa det, som staar i Grundloven, nemlig Pligten for hver enkelt vaabenfør Person til at bidrage personligt til Landets Forsvar, fortolket derhen, at han selv skulde have Lov til at bestemme, om han har Lyst dertil eller ikke, det tror jeg dog ikke. Men det vil blive det gældende, naar dette Lovforslag, som nu foreligger her, bliver til Lov, thi den Omstændighed, at vedkommende skal andrage om Fritagelse, er jo af rent formel Natur. For saa vidt man paa nogen Maade kan tyde hans Udtalelser saaledes med Hensyn til hans Bevæggrunde, at det har været imod hans Samvittighed, vil dette hans Andragende blive bevilget, og dette, at han faar det bevilget, vil sige, at han bliver sat til civilt Arbejde, formodentlig i civilt Tøj og under civilt Tilsyn o. s. v., og man kan jo ikke sige, at han da bidrager til Fædrelandets Forsvar. I Betænkningen henvender man navnlig Opmærksomheden paa saadant Arbejde som Skovarbejde. Det kan ganske vist ogsaa være et Bidrag til Fædrelandets Forsvar, men saaledes som det maa opfattes her, og saaledes som det sikkert vil blive praktiseret, er der ingen Grund til at mene, at man kan sætte saadant Skovarbejde i Forbindelse med militære Pligter. Nej, det bliver vist absolut civilt Arbejde.

Der er andre Punkter, jeg ikke havde tænkt at berøre i denne Sammenhæng, men da den ærede Ordfører mente, at det beroede paa en Misforstaaelse ogsaa fra min Side, naar man var imod Lovforslaget, vil jeg anføre, at jeg er det ikke alene med Henblik paa Forstaaelsen af Grundlovens § 90, men tillige med Henblik paa Følgerne af den Lov, som det høje Ting nu staar i Begreb med at vedtage. Det er dog højst mærkeligt, at den pligttopfyldende unge Medborger skal risikere Liv og Lemmer, hvis Militæret skal bruges i virkeligt Forsvarsojemed, men den Person, som paa Grund af — som han siger — en Samvittighedssag for sig kan undslaa sig derfor, bliver fritaget for at løbe denne Risiko. Jeg kunde, for dog at faa Lovregler derom, have været med til at indføre Bestemmelser, som gik i Retning af de Ændringer, der foresloges i Folketinget af Folketingets Venstre, som dog gaar ud paa, at de paagældende fremdeles skulde gøre Militærtjeneste under militære Forhold og militær Kommando og tjene militære Formaal, thi saa vilde der ikke være